

альтернативних інвестиційних проектів для оцінки їх здатності відповідати певним вимогам. При формуванні інвестиційної стратегії необхідно дотримуватись певних принципів, правил, які окреслюють можливе коло рішень, виходячи насамперед із сутності стратегії як економічної категорії. Аналізуючи погляди науковців на сутність стратегії слід зазначити, що вона передусім сприймається як правила прийняття рішень відносно поведінки підприємства у зовнішньому середовищі. Вони мають бути такими, щоб у кінцевому підсумку досягти «найкращої гармонії зовнішнього середовища і підприємства як її елемента». Така точка зору відповідає методологічним підходам інституціональної та еволюційної економічної теорій, що наголошують на інституційній природі економічної організації. Це підкреслюється навіть у визначеннях її сутності – це така організація, у якій «домінуючою інституцією є прибуток у грошовій формі».

У сфері інвестиційної діяльності такими інституціями є, по-перше, законодавчі і нормативно-правові акти держави, які закладають юридичну основу під прийняття інвестиційних рішень, а також формують інвестиційні стимули чи накладають обмеження на здійснення інвестиційної діяльності. Це впливає на інвестиційні пріоритети і відображається у інвестиційній стратегії суб'єктів господарювання. По-друге, це галузеві нормативні акти, які формують конкурентне середовище і потребують врахування у інвестиційній стратегії для вибору напрямів формування конкурентних переваг. По-третє, це політика банківських структур та інвестиційних фондів, які визначають умови залучення довгострокових інвестицій, впливаючи на вартість капіталу і можливість диверсифікації джерел інвестування. По-четверте, це наявність дієвих регулятивних структур, які забезпечують дотримання чинного законодавства у сфері охорони прав власності. Це впливає на інвестиційну активність власників інвестиційних ресурсів і суб'єктів господарювання, які їх потребують. Нарешті, у внутрішньому середовищі підприємства також має бути сформовано як стимулюючий, так і регулятивний механізм, який би забезпечував ефективність інвестиційного процесу (облікова політика підприємства, наявність внутрішніх регламентів, процедур, критеріїв тощо, які повинні забезпечувати узгодженість та ефективність інвестиційної діяльності в межах структурних підрозділів та інвестиційних проектів). Очевидно, що їх сукупний вплив має забезпечувати високі динамічні властивості системи, сприяти її здатності накопичувати ресурси і ефективно їх використовувати, підвищуючи її конкурентоспроможність і зміцнюючи її позиції у середовищі функціонування.

ВПЛИВ ОФШОРНИХ ЗОН НА СТАЛИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА

Дем'янчук М.А.

кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та моделювання ринкових відносин

Лисенко К.А.

студентка 3 курсу напряму підготовки «Фінанси та кредит»

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

м. Одеса, Україна

З посиленням інвестиційної активності підприємств, зростанням числа транснаціонального злиття експорт капіталу стає головною рисою глобалізації, що має значний вплив на національну економіку, зокрема на розвиток

підприємств. Невід'ємною частиною сучасної світової економіки є офшорні зони, котрі надають доступ до інвестиційних та фінансових ринків, які використовують бізнесмени у всіх країнах з метою мінімізації податків, що суттєво впливають на фінансово-господарську діяльність підприємств.

Слід зазначити, що сьогодні вивченням комплексу проблем, пов'язаних зі створенням та діяльністю офшорних зон, займаються вчені багатьох країн. Зокрема, слід особливо відмітити науковий вклад закордонних та вітчизняних вчених: Бозуленко О., Волкової Ю., Дмитріада Д., Кузнецової Н., Мещерякової О., Округа З., Островського В., Пеппера Дж., Піляєвої Б., Полотенко Д., Предборського В., Соїної О., Стеценка Д., Тепермана В., Хейнсоо Е., Чінчікєєвої В., Шамбоста Е., Шеховцової А. та інших. Незважаючи на наявні дослідження необхідним є виявлення позитивних і негативних наслідків використання офшорних зон у діяльності підприємств та пошуку їх вдосконалення або подолання.

Метою дослідження є виявлення впливу офшорних зон на сталий розвиток підприємств.

Поняття «офшор» пов'язують з поняттям «відмивання» грошей та криміналу і означає фінансовий механізм, за допомогою якого легально здійснюються фінансові операції. Офшорні зони є різновидом вільних економічних зон, які створюють валютно-фінансовий та фіскальний режими. Вільна економічна зона – це територія, на якій вітчизняні та іноземні підприємства користуються податковими пільгами [1]. Однак, законом не забороняється створення офшорних фірм, при цьому слід зауважити, що дохід з'являється у суб'єктів господарювання інших держав. Проблеми, які виникають при здійсненні підприємницької діяльності, підштовхують українських бізнесменів до пошуку шляхів мінімізації податків, що в свою чергу сприятливо впливає на створення офшорних компаній. Проте така ситуація впливає негативно на бюджет країни, а саме зменшується його дохідна частина.

На основі аналізу наукових досліджень [2, 3] виявлено, що держава переслідує декілька стратегічних цілей, які можливо поєднати у такі групи (рис. 1): економічні, соціальні, науково-технічні.

Економічні цілі передбачають залучення іноземних інвестицій, зростання валютних надходжень в економіку всієї країни або окремого її регіону від реєстраційних зборів, активізація спільної підприємницької діяльності, збільшення поставок високоякісних товарів на внутрішній ринок, сприяння розвитку відсталих в економічному відношенні регіонів, ефективне використання місцевих ресурсів виробництва [4].

Офшорні зони розглядаються як один із інструментів, спрямованих на досягнення соціальних цілей, які передбачають прискорення розвитку країни або її регіону, підвищення зайнятості і рівня доходів населення, створення висококваліфікованої робочої сили за рахунок вивчення і впровадження світового досвіду в сфері організації, управління, фінансів, задоволення потреб населення у високоякісних товарах народного споживання, насичення внутрішнього ринку, поліпшення соціально-демографічної обстановки [3].

Офшорні зони створюють сприятливі можливості для новітніх технологій, науково-технічних розробок та інновацій. Науково-технічні цілі передбачають підвищення незалежності економічних суб'єктів країни, які у довгостроковому плані перетворюються на підприємницькі організації, що самостійно приймають рішення. Наприклад: впровадження провідних закордонних технологій, залучення зарубіжних вчених та спеціалістів, удосконалення технологій виробництва, залучення нових форм управлінської праці, залучення досвіду і науково-дослідних досягнень інженерно-технічних центрів, підвищення ефективності

використовуваних виробничих потужностей, інфраструктури та конверсійних комплексів, прискорення інноваційних процесів [5].

Рис. 1. Основні цілі створення державою офшорних зон

Джерело: сформовано на основі [2, 3].

Мотивами використання підприємствами офшорних зон є [6]: низька або нульова ставка податку; легальність реєстрації підприємства; відсутність у офшорних юрисдикціях зобов'язання стосовно подачі звітності; рух капіталу та нерозголошення даних про його власників; добровільна наявність засновників підприємств; певний рівень банківської або комерційної таємності; мінімальна чи повна відсутність резервних вимог центрального банку або обмежень щодо конвертованості валюти; більшість офшорних зон мають відносно прості вимоги щодо ліцензування та регулювання діяльності суб'єктів регулювання.

Переваги від використання офшорних зон для бізнесу полягають у використанні декількох офшорних компаній під час приватизації підприємств з метою збереження анонімності власника та отримання контрольного пакета акцій підприємства, відсутності потреби подання бухгалтерських звітів, номінальній сплаті статутного капіталу та утримання статусу IBC (International Business Company), прибуток (капітал) в твердій валюті, в надійних банках і в стабільній країні, ефективна і недорога банківська система.

Переваги використання офшорних зон на мікроекономічному рівні водночас є недоліками та створюють загрози для стабільності глобального економічного простору. Серед головних недоліків слід виділити такі [7]: ухилення від податків, недобросовісна податкова конкуренція, підтримка тіньової економіки, вплив на соціальну ситуацію в країні, створення умов для відтоку капіталу, створення елементів нестабільності у світовій економіці та фінансах у зв'язку з можливістю накопичення в офшорних зонах великих обсягів капіталів, насамперед спекулятивних, отримання поза конкурентних

переваг тими компаніями, які використовують офшори.

За останні три роки економіка України пережила відтік капіталу в офшори в сумі 18,6 мільярда доларів, що з неефективною державною політикою [15]. З приводу існування офшорної зони на території України, потрібно говорити про сприятливе податкове та митне законодавство. Основний інтерес нашої країни – не лише формальна юридична реєстрація підприємств на території України, а розміщення виробництва.

Незважаючи на всі негативні сторони функціонування офшорних зон, повністю відмовитись від їх використання не вигідно ні для територій, де розташовані офшорні зони, ні для підприємств, які успішно використовують переваги цих зон.

Офшорні зони здійснюють негативний вплив на діяльність країн, що розвиваються, зокрема це стосується і України. Значний вплив використання офшорних зон українськими підприємствами спричиняє негативні економічні, фінансові тенденції, сприяє криміналізації економіки України. Функціонування офшорів приносять і позитивні ефекти: збільшення обороту капіталу та розвиток фінансових ринків.

Література:

1. Аксьонов Д. Можливості сучасного офшорного бізнесу / Д. Аксьонов // Фінансовий ринок України. – 2009. – № 11. – С. 38–41.
2. Бозуленко О.К. Роль офшорної фінансової діяльності у світовій фінансовій системі / О.К. Бозуленко // Економіст. – 2010. - №1. – С. 51 – 53.
3. Москаленко Н.В. Проблеми зумовлені функціонуванням офшорних юрисдикцій, та шляхи їх розв'язання / Н.В. Москаленко // Актуальні проблеми економіки. – 2009. №10. – С. 53-60.
4. Хейфец Б. Роль офшорів в глобальній економіці // Миротная экономика и международные отношения. – 2008. – №11. – С. 69.
5. Аксьонов Д. Можливості сучасного офшорного бізнесу / Д. Аксьонов // Фінансовий ринок України. – 2009. – № 11. – С. 42.
6. Манзюк О. О. Негативні наслідки діяльності офшорних зон та шляхи їх подолання / О.О. Манзюк // Європейський вектор економічного розвитку. – 2013. – С. 172–178.
7. Схеми та перспективи виводу капіталів до офшорних зон [Електронний ресурс] // Інформаційно-аналітичний портал Українського агентства фінансового розвитку. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.ufin.com.ua/>.

СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ ТРАДИЦИОННОЙ И БИХЕВИОРАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ

Прокофьева А.С.

старший преподаватель кафедры экономики
и моделирования рыночных отношений

Осипова М.С.

студентка 3 курса направления подготовки «Финансы и кредит»
Одесский национальный университет имени И.И. Мечникова
г. Одесса, Украина

Современная экономика развивается под влиянием противоречивых факторов. Особую роль играет взаимосвязь экономических, политических, социальных, психологических и культурных процессов. Поэтому современную